

gett a temető. Mottója a „Circumdederunt” és nagy művének, az emberi sírásnak minden sorában zokogja, hogy az egész szemébe tarkuló világ, jókul, gonoszokul vergődök: mind, mind © maga és hogy egy oszthatatlan tragédia embernek lenni.

LÉVAY ENDRE

HÉTRŐL-HÉTRE, (heti magazin).

A Vajdaság példátlan közönyének jege évtizedes próbálkozások — lapküzdelmek után megtört. Azok az írók, a kik a ma tapasztalt irodalmi fellendülésnek kétségtelenül súlyos előharcában közösen vettek részt, végre Magister vezetése mellett megalkották a maguk egysége fórumát.

Azt mondtuk : *i r o d a l m i f e l l e n d ü l é s*. Kérdés (sajnos, ma még itt tartunk), hogy az irodalmi vállalkozások gombamódra való elszaporodása mindjárt irodalmi fellendülést jelent-e?

„Vasárnapi magazin” ... 32 oldal, képekkel illusztráltan. A „Képes Vasárnap” óta nem volt hasonló terjedelmű heti közlöny. — Tagadhatatlanul nagy kísérlet ez ...! Győzelem. Nem végleges ugyan, de a kiuvása állandóan tart : a közlöny minden száma egy-egy lépés, a mellyel a kultúra, a művészet, a szépség behatol a fagyos vajdasági magyar lelkek parlagába.

Kétségtelen, hogy az eszméknek, céloknak és — gondolatoknak ott van a legnagyobb szükségük, ahol a letargia sőt a térszárnyai szétterültek. Az irodalom és művészet azonban komoly függvényei a gazdasági életnek s az irodalom és művészet, amennyiben már az irodalom maga is nem csupán művészet, gazdasági életet él. Nálunk az irodalomnak legfőképpen egy problémája volt : a nyomdakérdés, bár az irodalom keresni itt nagyon kevesen akartak és akarnak. Csak így magyarázható meg, hogy ilyen nagy vállalkozás megoldást tudott teremteni az évek óta fennálló laphiadási kérdések anyagi részében.

Egyebüttl, hol nagyobb néptömeg áll irodalmi és kulturális színvonalon, ilyen indulást talán a megszokott jelenségek közé soroznának. erkölcsi erejét nem mérnék ugyanazzal a mértékkel, mint mi. Nálunk azonban (hol soha sem volt Erdélyi Szépművészi Céh ...) valóságos kultúr-szenzáció az írók összefogása s nagy közös offenzívája az anyagi válság és a

meg nem értettség ellen. (A terjedelmes lap ára csak 2.50 dinár).

Maga a lap tartalma változatos olvasmányt nyújt. Versek, elbeszélések és szubjektív írások bőven vannak. Az értékes délszláv vers- és próza fordítások mellett vannak elmélyülő tanulmányok, ünnepies hangú megemlékezések írókról, költőkről, festőkről és kiállításokról; figyelő és apróságok meg regényfolytatások, keresztretjvény és divatkonferansz.

A lap tartalma fokozatosan fejlődik és kialakul. Van rá mód és remény, hogy meg fogja találni azt a hangot, amely a jugoszláviai magyarság lelkében gyönyörűen visszhangzik. Meg fogja találni azt a hangot, amellyel vasárnaponként majd úgy köszönt be, mint a templomok harangja, a vasárnapi misék komoly szertartása, — úgy fog hiányozni, mint a zsemlye a kávé mellől, mint a cigaretta és napilap az ebédutánból.

Remélhetőleg meg fogja nyerni az itteni közönség összetett, bonyodalmas lelkületét is.

Kis József

DANAS (Ma). Jugoszláv társadalomtudományi és irodalmi havi szemle. (I. évfolyam, 4. szám).

A nagyterjedelmű és izléses kiállítású folyóirat Krlezsa Mirosláv ismert nevű jugoszláv költő és író, Bogdánovics Milán író szerkesztésében jelenik meg. A lap társadalomtudományi cikkei aktuális európai problémákkal foglalkoznak. V. Szentics értékes tanulmányt ír „Fölkelés a technika haladása ellen” címmel az ember és a gép harcáról.

Mirkovics Mijó „Kereskedelmünk függése a külföldi kereslettől” című tanulmányában beszámol a jugoszláv kereskedelemről. Mirosláv Krlezsának, a folyóirat jónévű szerkesztőjének munkái különösképpen figyelemre méltóak. „Hova jut az emberiség” és „Mellékletek a jugoszláv irodalom építkezéséhez” címen ír tanulmányokat és kimerítő ismertetőt ad az „Orosz irodalmi újdonságokról”.

A folyóirat intenzíven foglalkozik Marx Károllyal és tanáival. A marx tanok tanulmányozása ügyzólván már nélkülözhetetlenek a társadalomtudományi lapok hasábjairól. A „Danas” két helyen is foglalkozik marx tanokkal. Sajátságos V. K. „Marx és a horvátok” című allegorikus cikke.

Figyelemreméltó Vane Zsvadinovics